

EUROPESE TOEZICHTHOUDER
VOOR GEGEVENSBECHERMING

ONAFHANKELIJKE
GEGEVENSBECHERMINGSAUTORITEIT
VAN DE EU

JAARVERSLAG

**2021
SAMENVATTING**

Nadere details over de EDPS zijn te vinden op onze website edps.europa.eu.

Op de website kunt u zich tevens [abonneren](#) op onze nieuwsbrief.

Waterford, Ierland – Brussel, België: Trilateral Research Ltd, Vrije Universiteit Brussel, 2022

© Ontwerp en foto's: Trilateral Research Ltd, EDPS & Europese Unie

© Europese Unie, 2022

Overname met bronvermelding toegestaan.

Voor gebruik of reproductie van foto's of ander materiaal waarvan het auteursrecht niet bij de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming berust, moet rechtstreeks toestemming aan de rechthebbenden worden gevraagd.

PDF ISBN 978-92-9242-803-7 ISSN 1831-0575 doi: 10.2804/007321 QT-AB-22-001-NL-N

HTML 978-92-9242-778-8 ISSN 1831-0575 doi: 10.2804/966707 QT-AB-22-001-NL-Q

INLEIDING

Tijdens [mijn slotopmerkingen](#) op de conferentie Computers, Data Protection and Privacy in januari 2021 heb ik mijn gevoelens van hoop met de deelnemers gedeeld. De hoop dat we uit de eenzaamheid van de lockdowns zullen komen met een gedeelde, gemeenschappelijke ervaring dat we dit voor elkaar hebben doorstaan; dat de solidariteit die we hebben ervaren, ons sterker zal maken als samenleving; en dat deze gedeelde ervaring iets is waar we in de toekomst op zullen voortbouwen.

Wanneer ik deze woorden schrijf en probeer aan het voorbije jaar te denken, vind ik het moeilijk om niet aan het heden te denken. In de gruwelen van de oorlog, evenals in de tragedie van de pandemie, zien we hoe solidariteit ons dichterbij elkaar brengt en ons helpt de donkerste uren te doorstaan.

Solidariteit is niet toevallig een van de belangrijkste pijlers van de [EDPS-strategie 2020-2024](#). Ik ben er trots op dat we in 2021 de daad bij het woord hebben gevoegd. Ons toezicht op de instellingen, agentschappen en organen van de EU (EU-instellingen) is gebaseerd op de innige overtuiging dat hoge normen voor de naleving van de wettelijke voorschriften door de overheidsinstanties van de EU een noodzakelijke voorwaarde zijn voor hun doeltreffendheid. Een efficiënt bestuur is een bestuur dat de rechtsstaat eerbiedigt en op basis van de wet handelt, en niet eromheen.

De EDPS is vastbesloten de EU-instellingen hierbij te ondersteunen. Wij stellen met tevredenheid vast, zoals blijkt uit inspecties op afstand, richtsnoeren en trainingen, dat de gegevensbeschermingsbeginselen over het algemeen in hoge mate worden nageleefd bij maatregelen ter bestrijding van de pandemie.

Het [besluit van de EDPS](#) om Europol te gelasten datasets te verwijderen die geen verband houden met criminele activiteiten, moet ook worden gezien in de context van onze eerbiediging van de rechtsstaat en het weloverwogen systeem van controles en waarborgen. De EDPS wil sterke EU-instellingen. Dit staat of valt echter met de volledige naleving van het mandaat dat hun door de EU-wetgever is verleend. Geen enkele andere grondslag kan op lange termijn resultaten opleveren.

Op het gebied van beleidsadvies, waarvan voorbeelden te vinden zijn in het jaarverslag 2021, hebben we onder meer adviezen uitgebracht over een aantal wetgevingsinitiatieven van de EU die gevolgen hebben voor de bescherming van persoonsgegevens van personen, zoals de [wet inzake digitale diensten](#) of de [wet inzake digitale markten](#). Onze adviezen zijn gebaseerd op de overtuiging dat in Europa aangemaakte gegevens

worden omgezet in informatie met toegevoegde waarde voor Europese bedrijven en personen en worden verwerkt met inachtneming van Europese waarden, om een veiligere digitale toekomst vorm te geven.

De EDPS is altijd een instelling geweest die verder kijkt dan het belang van de EU-instellingen. Wij zetten ons in voor het succes van de EU op het gebied van de grondrechten op privacy en gegevensbescherming. Met het oog op de toekomst, in de overtuiging dat wij medeverantwoordelijk zijn voor het succes van de AVG, zijn wij actief blijven deelnemen aan de werkzaamheden van het Europees Comité voor gegevensbescherming, zoals blijkt uit het aantal initiatieven dat wij hebben voorgesteld of waaraan wij hebben deelgenomen.

Bovenal zien we de Europese Unie als een gemeenschap die wordt gedefinieerd door waarden, en niet door grenzen. Voor de EDPS is deze overtuiging een reden om onze inspanningen voort te zetten.

Wij hopen dat deze overtuiging in de hele Europese Unie breder zal worden gedeeld.

Ik draag het jaarverslag 2021 op aan het personeel van de EDPS, aan wie ik mijn welgemeende dank wil uitspreken voor hun werk.

Wojciech Wiewiórowski

Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming

A dark blue background with a network of light blue lines and dots, resembling a molecular or data structure. The lines connect various points, creating a complex web of triangles and polygons. The dots are of varying sizes and are scattered across the background, some appearing as nodes in the network.

BELANGRIJKSTE ACTIVITEITEN IN 2021

Dit hoofdstuk bevat de belangrijkste activiteiten en resultaten van de EDPS in 2021.

1.1.

Internationale doorgifte van persoonsgegevens

Naar aanleiding van het [Schrems II-arrest](#) van het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft de EDPS diverse activiteiten en initiatieven ontplooid om ervoor te zorgen dat de instellingen, organen, bureaus en agentschappen van de EU (EUI's) voldoen aan dit arrest (zie ook de [Schrems II-strategie van de EDPS](#)), die op 29 oktober 2020 is bekendgemaakt.

Deze strategie heeft tot doel te waarborgen en te controleren dat de EUI's zich houden aan het arrest inzake de doorgifte van persoonsgegevens buiten de EU en de Europese Economische Ruimte (EER), met name de Verenigde Staten van Amerika. In het kader van de strategie vervullen we een driedelige taak: onderzoekswerkzaamheden; taken op het gebied van advies en autorisatie; en het uitgeven van algemene richtsnoeren om de instellingen bij te staan bij het vervullen van hun verantwoordingsplicht.

In mei 2021 hebben wij met name [twee onderzoeken](#) ingesteld: één naar het gebruik van clouddiensten van zowel Amazon Web Services en Microsoft in het kader van Cloud II-contracten door EUI's, en één naar het gebruik van Microsoft Office 365 door de Europese Commissie. Met deze onderzoeken wil de EDPS de EUI's helpen de gegevensbeschermingsregels beter na te leven bij contractonderhandelingen met hun dienstverlener.

Daarnaast hebben we een aantal besluiten genomen over de doorgifte van persoonsgegevens aan landen die geen deel uitmaken van de EU/EER. Bij onze besluiten beoordelen we of de instrumenten die de EUI in kwestie wil gebruiken voor de doorgifte van persoonsgegevens buiten de EU/EER een in wezen gelijkwaardig beschermingsniveau voor persoonsgegevens bieden als in de EU/EER.

Voor meer informatie over de werkzaamheden van de EDPS op het gebied van de doorgifte van persoonsgegevens, zie hoofdstuk 3, deel 1: Doorgifte van persoonsgegevens aan landen die geen deel uitmaken van de EU/EER, en hoofdstuk 3, deel 6: Onderzoeken van de EDPS.

1.2.

COVID-19 en gegevensbescherming, onze inspanningen worden voortgezet

In 2021 bleef de EDPS de COVID-19-pandemie en de gevolgen ervan voor de gegevensbescherming monitoren via zijn speciale [COVID-19-taskforce](#), die in 2020 werd opgericht. Als gegevensbeschermingsautoriteit van de EUI's en als werkgever zelf hebben we richtsnoeren en andere initiatieven opgesteld om de instellingen, organen, bureaus en agentschappen van de EU in deze periode bij hun gegevensverwerking te ondersteunen.

Toen de EUI's strategieën ontwikkelden voor hun terugkeer naar kantoor, publiceerden we op 9 augustus 2021 richtsnoeren met als titel [Return to the Workplace and EUIs' screening of COVID immunity or infection status](#). Onze richtsnoeren bevatten aanbevelingen over allerlei onderwerpen, zoals het mogelijke gebruik van COVID-antigeentestresultaten door de EUI's, het gebruik van de vaccinatiestatus van werknemers en EU-covidcertificaten.

Door de dynamische ontwikkeling van de COVID-19-pandemie moeten de EUI's hun processen voortdurend aanpassen. Daarom hebben we een [enquête](#) gehouden om alle EUI's te vragen hoe zij hun gegevensverwerking hebben veranderd of ontwikkeld als gevolg van COVID-19. De enquête bevatte vragen over nieuwe vormen van gegevensverwerking door de EUI's; IT-instrumenten die zijn ingevoerd of verbeterd om telewerken mogelijk te maken; en nieuwe vormen van gegevensverwerking door EUI's die belast zijn met taken in verband met de volksgezondheid. De resultaten van de enquête, die met de gegevensbeschermingsfunctionarissen van de EUI's en later met het publiek worden gedeeld, zullen worden gebruikt om bestaande EDPS-richtsnoeren te actualiseren of nieuwe richtsnoeren op te stellen, al naar gelang hoe de pandemie zich ontwikkelt en de nieuwe praktijken die van kracht blijven na het einde van de coronacrisis.

We vonden het ook noodzakelijk om opleidingen te verstrekken over het gebruik van sociale media, instrumenten voor telewerken en andere door EUI's aangewende ICT-instrumenten, aangezien deze instrumenten tijdens COVID-19 veelvuldig zijn gebruikt om zowel eigen medewerkers als de doelgroep voor te lichten. Tijdens onze opleidingssessies hebben wij benadrukt dat het gebruik van sociale media en videoconferentie-instrumenten gelijk moeten worden gesteld met andere ICT-instrumenten om te beoordelen welke implicaties ze hebben op het gebied van gegevensbescherming, en om noodzakelijke maatregelen ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer van burgers te nemen. De naleving van het EU-gegevensbeschermingskader werd in dit verband regelmatig door de EDPS gecontroleerd.

1.3.

Toezicht op de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht

In 2021 bleef de EDPS toezicht uitoefenen op de organen en agentschappen die deel uitmaken van de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht (RVVR). Deze ruimte bestrijkt beleidsterreinen die uiteenlopen van het beheer van de buitengrenzen van de Europese Unie tot de justitiële samenwerking in burgerlijke en strafzaken. De RVVR omvat ook asiel- en immigratiebeleid, politiesamenwerking en de bestrijding van criminaliteit, zoals terrorisme, georganiseerde misdaad, mensenhandel en de handel in verdovende middelen.

Toezicht op Europol

Tot onze noemenswaardige werkzaamheden op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht behoort ons toezicht op de verwerking van persoonsgegevens door [Europol](#), het Agentschap van de Europese Unie voor samenwerking op het gebied van rechtshandhaving.

Sinds 2019 zien we toe op het gebruik van instrumenten voor artificiële intelligentie door Europol. In overeenstemming met onze strategie waren en zijn onze werkzaamheden gericht op het gebruik van operationele gegevens voor de ontwikkeling – met inbegrip van training, toetsing en validering – en de toepassing van modellen voor artificiële intelligentie ten behoeve van gegevenswetenschap. Ons

toezicht bestond uit een onderzoek op eigen initiatief, gevolgd door een voorafgaande raadpleging in februari 2021, naar aanleiding waarvan wij een advies hebben uitgebracht over 21 aanbevelingen die Europol moet opvolgen om mogelijke inbreuken op de Europol-verordening te voorkomen. In ons advies werd met name voorgesteld dat Europol een intern governancekader vaststelt aan de hand waarvan het, bij de ontwikkeling van modellen voor artificiële intelligentie, de risico's voor de grondrechten en fundamentele vrijheden die voortvloeien uit het gebruik van deze innovatieve technologieën in kaart kan brengen, ook al is Europol gelet op de huidige stand van de techniek niet altijd in staat om al deze risico's te beperken. De ontwikkeling en het gebruik van dergelijke modellen kwam ook aan de orde bij de jaarlijkse inspectie van Europol in september 2021. De inspectie had betrekking op de ontwikkeling van artificiële intelligentie door Europol en de daarmee verband houdende risicobeoordeling inzake gegevensbescherming.

Een ander belangrijk onderdeel van onze werkzaamheden in 2021 betrof ons onderzoek naar de verwerking van grote datasets door Europol, dat in 2019 van start ging. In december 2021 hebben wij besloten gebruik te maken van onze corrigerende bevoegdheden door een – op 3 januari 2022 formeel aan Europol meegedeeld – [bevel](#) uit te vaardigen om gegevens te wissen over personen van wie niet vaststaat dat zij betrokken zijn bij een criminele activiteit (categorisering van betrokkenen). Meer in het bijzonder leggen wij Europol een bewaringstermijn van zes maanden op om de persoonsgegevens te filteren en te extraheren, en een termijn van twaalf maanden om het besluit van de EDPS na te leven. Dit besluit komt nadat de EDPS Europol in september 2020 had vermaand omdat het nog steeds grote hoeveelheden gegevens opslaat zonder dat de betrokkene is gecategoriseerd, hetgeen een risico vormt voor de grondrechten van personen.

[Toezicht op Eurojust](#)

In 2021 is de EDPS nauw blijven samenwerken met de functionaris voor gegevensbescherming en andere operationele personeelsleden van [Eurojust](#), het Agentschap van de Europese Unie voor justitiële samenwerking in strafzaken, door hun indien nodig informeel advies te verstrekken.

Nadegoedkeuring van de [handels- en samenwerkingsovereenkomst EU-VK](#) hebben wij bijgedragen aan de fijnafstemming van de gegevensuitwisseling

tussen Eurojust en de bevoegde Britse autoriteiten. De EDPS heeft advies uitgebracht over praktische gegevensbeschermingskwesties en advies uitgebracht over de werkafspraken tussen Eurojust en het Britse ministerie van Binnenlandse Zaken.

Onze eerste controle van de gegevensbeschermingsactiviteiten van Eurojust, aanvankelijk gepland voor 2020 en uitgesteld vanwege de pandemie, vond plaats in oktober 2021. De EDPS controleerde met name de verwerking van operationele persoonsgegevens door Eurojust en de doorgifte van gegevens in het kader van de externe betrekkingen van Eurojust; de werking van het register voor terrorismebestrijding en de gegevensbeveiliging; en het gebruik en de prestaties van het dossierbeheersysteem van Eurojust. Na het bezoek ter plaatse van de EDPS in het kader van de controle hebben wij vastgesteld dat de naleving door Eurojust van het gegevensbeschermingskader over het geheel genomen bevredigend was, zonder dat er sprake was van kritische nalevingsproblemen.

Toezicht op het EOM

Het Europees Openbaar Ministerie ([EOM](#)), het onafhankelijke Europese orgaan dat bevoegd is om strafbare feiten die de financiële belangen van de EU schaden, te onderzoeken en te vervolgen, is sinds juni 2021 operationeel.

Onze werkzaamheden en inspanningen in 2021 waren er dan ook op gericht het EOM te helpen zich te vestigen voordat het operationeel werd. Met het oog op een doeltreffende samenwerking heeft de EDPS een onderhoud gehad met de Europese hoofdaanklager, mevrouw Laura Kövesi, om van gedachten te wisselen over hun huidige en toekomstige samenwerking.

Toezicht op Frontex

In 2021 steunden we ook de activiteiten van [Frontex](#), het Europees Grens- en kustwachtagentschap, dat bijdraagt tot een doeltreffend beheer van de Europese grenzen.

Wij hebben Frontex van advies voorzien over activiteiten om de EU-lidstaten bij te staan wanneer terugkerende migranten – die niet aan de voorwaarden voor verblijf in de EU voldoen – naar hun land van herkomst worden teruggestuurd. We hebben met name advies gegeven over de

technische instrumenten die Frontex en de EU-lidstaten in dit verband gebruiken, en [advies](#) gegeven over de doorgifte van persoonsgegevens over deze migranten door Frontex aan derde landen.

Voor meer informatie over de werkzaamheden van de EDPS in de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht, zie hoofdstuk 4: Toezicht op de ruimte van vrijheid, veiligheid en recht.

1.4.

De digitale toekomst van Europa vormgeven

Zoals uiteengezet in onze [EDPS-strategie 2020-2024](#), steunen we initiatieven waarbij in Europa aangemaakte gegevens worden omgezet in informatie met toegevoegde waarde voor Europese bedrijven en personen, en worden verwerkt in overeenstemming met Europese waarden, om een veiligere digitale toekomst vorm te geven. Naast andere voorbeelden, die te vinden zijn in het jaarverslag 2021, worden onze inspanningen weerspiegeld in de adviezen die wij hebben uitgebracht over een aantal initiatieven van de EU-wetgevers die gevolgen hebben voor de bescherming van persoonsgegevens van burgers.

De wet inzake digitale markten en de wet inzake digitale diensten

In februari 2021 publiceerde de EDPS twee adviezen, één over de [wet inzake digitale markten](#) van de EU en één over de [wet inzake digitale diensten](#) van de EU.

Wij waren ingenomen met het voorstel voor een wet inzake digitale diensten, dat tot doel heeft een transparante en veilige onlineomgeving te bevorderen. We hebben aanbevolen aanvullende maatregelen te nemen om personen beter te beschermen als het gaat om inhoudsmoderatie, gerichte reclame- en aanbevelingssystemen die worden gebruikt door onlineplatforms, zoals sociale media en marktplaatsen.

Wat de wet inzake digitale markten betreft, benadrukten wij het belang van het bevorderen van concurrerende digitale markten, zodat personen kunnen kiezen uit een ruimer aanbod van onlineplatforms en -diensten.

Artificiële intelligentie

In juni 2021 hebben we samen met het Europees Comité voor gegevensbescherming (EDPB) een [gezamenlijk advies](#) uitgebracht over het voorstel van de Europese Commissie voor een verordening rond artificiële intelligentie. Met het oog op de privacyrechten en de veiligheid van personen hebben wij opgeroepen tot een algemeen verbod op elk gebruik van AI voor geautomatiseerde herkenning van menselijke kenmerken in openbaar toegankelijke ruimten.

De EU-strategie inzake cyberbeveiliging

In maart 2021 hebben wij een advies uitgebracht over het voorstel voor de NIS 2.0-richtlijn van de EU-wetgever, die in de plaats moet komen van de bestaande richtlijn cyberbeveiliging (NIS) en deel uitmaakt van de EU-strategie inzake cyberbeveiliging. In ons advies benadrukten wij dat het van essentieel belang is dat privacy en gegevensbescherming worden opgenomen in de voorgestelde richtlijn en in alle toekomstige initiatieven die voortvloeien uit de EU-strategie inzake cyberbeveiliging. Dit maakt een holistische aanpak mogelijk bij het beheer van cyberbeveiligingsrisico's en de bescherming van persoonsgegevens van personen.

Het digitaal EU-covidcertificaat

In april 2021 hebben we samen met het EDPB een [gezamenlijk advies over een digitaal EU-covidcertificaat](#) uitgebracht. Door een gemeenschappelijk kader vast te stellen voor de afgifte, verificatie en aanvaarding van interoperabele vaccinatie-, test- en herstelcertificaten inzake COVID-19, zal het digitale EU-covidcertificaat de uitoefening van het recht op vrij verkeer van personen binnen de EU tijdens de COVID-19-pandemie vergemakkelijken.

Met dit gezamenlijk advies hebben wij de medewetgevers verzocht het digitale EU-covidcertificaat volledig in overeenstemming te brengen met de EU-wetgeving inzake de bescherming van persoonsgegevens. In ons gezamenlijk advies werd benadrukt dat het gebruik van het digitale EU-covidcertificaat op geen enkele wijze mag leiden tot directe of indirecte discriminatie van personen en volledig in overeenstemming moet zijn met de grondbeginselen van noodzakelijkheid, evenredigheid en doeltreffendheid.

1.5.

Een toename van het aantal legislatieve raadplegingen

Sinds de inwerkingtreding van de gegevensbeschermingsverordening voor EUI's ([Verordening \(EU\) 2018/1725](#)) is het aantal legislatieve raadplegingen van de EDPS aanzienlijk toegenomen.

In 2021 reageerde de EDPS op 88 formele legislatieve raadplegingen, tegenover 27 in 2020. De 88 legislatieve raadplegingen omvatten 12 adviezen en 76 formele opmerkingen, naast 5 gezamenlijke adviezen die met het EDPB zijn uitgebracht.

Deze sterke stijging kan worden verklaard door verschillende factoren.

Er is een groter aantal wetgevingsinitiatieven met bepalingen die van invloed zijn op de bescherming van de rechten en vrijheden van personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens. Daarom hebben meer EU-instellingen en -organisaties contact opgenomen met de EDPS voor legislatieve raadpleging.

Deze stijging is ook toe te schrijven aan de versterking van de adviserende rol van de EDPS uit hoofde van [artikel 42](#) van Verordening (EU) 2018/1725, waarin een duidelijke positieve verplichting voor de Europese Commissie is vastgelegd om ons te raadplegen over wetgevingsvoorstellen en andere voorstellen die gevolgen hebben voor de bescherming van de rechten en vrijheden van personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens.

Verder hebben de diensten van de Europese Commissie steeds meer oog voor gegevensbeschermingskwesaties. Dit is te danken aan zowel de voorlichting van de EDPS als de interne verduidelijkingen van de Europese Commissie.

In 2021 heeft de EDPS een reeks belangrijke adviezen uitgebracht, met name over drie thema's: digitale platforms, financiële diensten en justitie en binnenlandse zaken.

Onze gezamenlijke adviezen met het EDPB betreffen onderwerpen als artificiële intelligentie, het digitale EU-covidcertificaat en standaard contractbepalingen omtrent gegevensbescherming.

Onze belangrijkste formele opmerkingen van 2021 hebben onder meer betrekking op justitie en binnenlandse zaken en het pakket voor een Europese gezondheidsunie.

Voor meer informatie over de legislatieve raadpleging van de EDPS over het jaar 2021, zie hoofdstuk 6: Legislatieve raadplegingen.

1.6.

Pleidooien voor het Hof van Justitie van de Europese Unie

In 2021 heeft de EDPS deelgenomen aan vier terechtzittingen voor het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ-EU) over verschillende aangelegenheden. Onze interventies in zaken die bij het HvJ-EU aanhangig zijn, zijn een van de tastbare manieren waarop wij onze adviserende rol vervullen. In onze interventies kunnen we specifieke gegevensbeschermingskwesties onder de aandacht brengen om te waarborgen dat de grondrechten van personen op privacy en gegevensbescherming worden geëerbiedigd.

Persoonsgegevens van passagiers

In juli 2021 beantwoordde de EDPS schriftelijke vragen van het HvJ-EU en nam hij deel aan een terechtzitting in een zaak over de geldigheid en interpretatie van [EU-Richtlijn 2016/681](#) over het gebruik van persoonsgegevens van passagiers (PNR-gegevens) – met inbegrip van boekingsgegevens van reizigers – voor het voorkomen, opsporen, onderzoeken en vervolgen van terroristische misdrijven en ernstige criminaliteit ([zaak C-817/19](#)).

De Ligue des droits humains – een Belgische niet-gouvernementele organisatie die de verzoekster was voor het Belgische Grondwettelijk Hof, dat de zaak daarop heeft verwezen naar het HvJ-EU, voert aan dat de Belgische PNR-wet, waarin de PNR-richtlijn is omgezet, onrechtmatig inbreuk maakt op het recht van personen op privacy en bescherming van hun persoonsgegevens. De verzoekster was met name van mening dat de verwerking van de gegevens van natuurlijke personen die deze met zich meebracht, niet noodzakelijk en evenredig was in het licht van de in gegevensbeschermingswetgeving uiteengezette criteria.

Tijdens de terechtzitting heeft de EDPS benadrukt dat er doeltreffende waarborgen nodig zijn om de risico's van de verwerking van PNR-gegevens te beperken, rekening houdend met het grootschalige, systematische en indringende karakter ervan. De EDPS heeft ook twijfels geuit over de verenigbaarheid van de verwerking van PNR-gegevens voor vluchten binnen de EU en van andere grensoverschrijdende vormen van openbaar vervoer binnen de EU, met de Verdragen en Handvest van de grondrechten van de EU.

Gegevensbewaring

In september 2021 nam de EDPS deel aan twee terechtzittingen van het HvJ-EU in zaken die betrekking hadden op gegevensbewaring.

De eerste terechtzitting ging over de verenigbaarheid van de Duitse en Ierse wetgeving inzake de bewaring van persoonsgegevens voor politie doeleinden met artikel 15 van de [e-privacyrichtlijn](#), dat beperkingen van het recht van personen op privacy en op de bescherming van persoonsgegevens in elektronische communicatie regelt (C-793/19, C-794/19 en C-140/20).

Tijdens de terechtzitting herhaalde de EDPS dat duidelijke en nauwkeurige wetgeving, die voorziet in een beperkte maar doeltreffende regeling voor de bewaring van en de toegang tot verkeers- en locatiegegevens van elektronische communicatie, met inbegrip van gegevens van gebruikers die op het eerste gezicht geen objectief verband houden met het nagestreefde doel, verenigbaar kan zijn met het EU-Handvest van de grondrechten. De EDPS waarschuwde evenwel dat bewaring van en toegang tot opgeslagen gegevens niet strikt van elkaar afgebakend kunnen worden.

De tweede terechtzitting had betrekking op twee Franse zaken in verband met gegevensbewaring voor het onderzoeken van handel met voorwetenschap en marktmanipulatie in het kader van de [EU-richtlijn](#) en de [verordening op marktmisbruik](#) (C-339/20 en C-397/20). Een van de vragen was of deze wetgeving de nationale wetgever toestaat algemene bewaring van persoonsgegevens te eisen en de bevoegde autoriteiten toegang te verschaffen tot deze gegevens bij het onderzoeken van handel met voorwetenschap en marktmanipulatie.

Ter terechtzitting heeft de EDPS zich op het standpunt gesteld dat deze bepalingen niet tot doel hebben een rechtsgrondslag voor gegevensbewaring vast te stellen.

Bestrijding van witwassen

In oktober 2021 nam de EDPS deel aan een terechtzitting van het HvJ-EU in een zaak over [EU-Richtlijn 2018/843](#) inzake de voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering (C-601/20). De terechtzitting ging met name over de vraag hoe de relevante bepalingen van deze EU-richtlijn betreffende de toegang van het publiek tot informatie over uiteindelijk begunstigden moeten worden geïnterpreteerd en of deze interpretatie in overeenstemming is met het EU-Handvest van de grondrechten en de algemene verordening gegevensbescherming.

In overeenstemming met ons advies over de bestrijding van witwassen dat in september 2021 werd gepubliceerd, voerden wij aan dat de toegang van het grote publiek tot informatie over uiteindelijk begunstigden, zoals bepaald in de richtlijn, niet noodzakelijk en evenredig is.

1.7.

TechSonar, een nieuw initiatief

In september 2021 introduceerde de EDPS een nieuw initiatief, [TechSonar](#).

Met ons TechSonar-verslag kijken we vooruit naar nieuwe technologische trends om beter zicht te krijgen op de toekomstige ontwikkelingen ervan, met name de mogelijke gevolgen voor de gegevensbescherming en de persoonlijke levenssfeer van burgers.

Dit nieuwe initiatief is de vrucht van een aantal brainstormsessies binnen de EDPS. De COVID-19-pandemie heeft onder meer de technologische veranderingen versneld, met de opkomst van nieuwe technologieën en instrumenten. Vaak weten we niet hoe deze technologieën in de praktijk vooral zullen worden gebruikt totdat ze in specifieke contexten worden toegepast. Pas dan kunnen we begrijpen welke waarde en risico's deze technologieën kunnen hebben voor de samenleving. Daartoe is de EDPS er vast van overtuigd dat proactief handelen noodzakelijk is; in plaats van te reageren op nieuwe opkomende technologieën wanneer hun toegevoegde waarde en risico's voor de samenleving reeds zijn ontwikkeld, moeten we

kunnen anticiperen op ontwikkelingen ervan. Hierdoor zouden we ervoor kunnen zorgen dat deze technologieën vanaf de vroegste fasen van hun ontwerp worden ontwikkeld in overeenstemming met de grondrechten van het individu, met inbegrip van het recht op privacy en het recht op gegevensbescherming.

TechSonar stelt de EDPS in staat de technologische stand van zaken voortdurend te analyseren teneinde voor het komende jaar nieuwe technologische trends in kaart te brengen.

Met TechSonar kunnen en blijven we bepalen welke technologieën vandaag de dag moeten worden gemonitord om voorbereid te zijn op een duurzamere digitale toekomst waarin de bescherming van persoonsgegevens doeltreffend wordt gewaarborgd.

In ons eerste TechSonar-verslag van 2021 selecteerde ons team van interne deskundigen zes technologische trends: slimme vaccinatiecertificaten; synthetische gegevens; digitale valuta van de centrale bank; “just walk out”-technologie; continue biometrische authenticatie; en digitale geneesmiddelen.

Voor meer informatie over TechSonar en de werkzaamheden van de EDPS op het gebied van technologie en privacy, zie hoofdstuk 5: Technologie en privacy.

1.8.

Personele middelen, begroting en administratie

In 2021 heeft de eenheid Personele middelen, Begroting en Administratie (HRBA) van de EDPS de leidinggevende en operationele teams van de EDPS bijgestaan met financiële, personele en administratieve middelen en instrumenten om de doelstellingen van de [EDPS-strategie 2020-2024](#) te verwezenlijken.

Beheer van de COVID-19-pandemie

In 2021 stelde de eenheid HRBA een interne strategie op voor een geleidelijke en veilige terugkeer naar de gebouwen van de EDPS, in overeenstemming met de COVID-19-maatregelen van België

en de maatregelen van de andere EUI's. Als zodanig heeft HRBA de terugkeer naar de EDPS-kantoren in fasen in de loop van de pandemie gecoördineerd, met specifieke werkregelingen en gezondheids- en veiligheidsvoorschriften.

Welzijn op het werk

Als organisatie richten we ons op het creëren van een positieve impact op onze samenleving. Een van onze kernwaarden is om mensen, met inbegrip van ons personeel, met respect te behandelen. Om een positieve, respectvolle en veilige werkomgeving tot stand te brengen, heeft de eenheid HRBA een aantal reeds in 2021 gestarte initiatieven voortgezet om een hoog niveau van welzijn op het werk voor EDPS-personeel te waarborgen, door nauw samen te werken met de coördinator voor welzijn van de EDPS.

Aanwerving van deskundigen op het gebied van gegevensbescherming

Een van de prioriteiten van onze EDPS-strategie 2020-2024 is investeren in kennisbeheer zodat ons werk voldoet aan de hoogste kwaliteitsnormen, en om veelzijdig, interdisciplinair en getalenteerd personeel aan te werven. Daarom hebben wij in 2021 deskundigen op het gebied van gegevensbescherming aangeworven om aan de behoeften van de EDPS te voldoen.

Aanpassing van onze arbeidsomstandigheden

De veranderingen in onze werkomgeving als gevolg van de pandemie en de regeling voor voltijds telewerken nopen tot een grondige reflectie over de aanpassing van onze arbeidsomstandigheden. We houden daarbij rekening met factoren als arbeidstijd, hybride werken en telewerken vanuit het buitenland. De eenheid HRBA heeft deze reflectie ter hand genomen en zal nieuwe regels voorstellen, die door ons personeelscomité zullen worden besproken en goedgekeurd. Het is de bedoeling deze regels medio 2022 goed te keuren.

Naar de toekomst kijken: oprichting van het Europees Huis van de Gegevensbescherming

De EDPS en het EDPB zijn na het vertrek van de Europese Ombudsman eind oktober 2021 de enige gebruikers van hun huidige kantoorruimte

in Brussel. Dit effende de weg om ons gebouw om te dopen tot “het Europees Huis van de Gegevensbescherming”, dat moet uitgroeien tot het Brusselse EU-knooppunt voor privacy en gegevensbescherming. Dit project ging van start in 2021 en zal in 2022 worden voortgezet.

Voor meer informatie, zie hoofdstuk 12: Personele middelen, begroting en administratie

1.9.

De voorlichtingsactiviteiten van de EDPS

De publieke belangstelling voor en de betrokkenheid bij gegevensbescherming en het werk van gegevensbeschermingsautoriteiten blijven toenemen, mede dankzij de toenemende digitalisering van het dagelijks leven. Mensen krijgen meer aandacht voor hun digitale voetafdruk en beseffen steeds meer hoe belangrijk de bescherming van hun persoonsgegevens is. De sector Informatie en communicatie van de EDPS (sector I&C) zorgt ervoor dat de activiteiten en boodschappen van de EDPS op het juiste moment de relevante doelgroepen bereiken.

De in de [EDPS-strategie 2020-2024](#) vastgelegde taak van de sector I&C is om het werk van de EDPS onder de aandacht te brengen. Dit houdt in dat wij gegevensbeschermingsvraagstukken, met name de gevolgen van verwerkingshandelingen en -technologieën toegankelijker moeten maken voor een breed publiek door in duidelijke bewoordingen en met behulp van passende communicatiemiddelen informatie te verstrekken over de dagelijkse werkzaamheden van de EDPS.

In 2021 hebben we daarom de visuele identiteit van de EDPS gemoderniseerd. Met onze nieuwe bedrijfsidentiteit willen wij de rol van de EDPS als mondiaal leider op het gebied van gegevensbescherming en privacy, niet alleen in de EU maar ook daarbuiten, weerspiegelen en een nieuw tijdperk in de geschiedenis van de EDPS inluiden, dat meer gericht zal zijn op het vormgeven van een veiligere digitale toekomst.

I&C brengt de activiteiten van de EDPS tevens onder de aandacht via onze drie socialemediakanalen: Twitter, LinkedIn en YouTube. Hiertoe behoort het opzetten van socialemediacampagnes die gericht zijn op specifieke thema's, informatie over de deelname van de Toezichthouder

aan belangrijke evenementen, en nog veel meer. Daarnaast produceren en publiceren we nog altijd inhoud op de website van de EDPS. Dit betreft onder meer factsheets, onze almaar uitdijende nieuwsbrief, blogposts over een reeks onderwerpen, en persberichten van de EDPS.

Voor meer informatie, zie hoofdstuk 11: De voorlichtingsactiviteiten van de EDPS

1.10.

Kernprestatie-indicatoren

Wij gebruiken een aantal kernprestatie-indicatoren (KPI's) om onze prestaties af te zetten tegen de belangrijkste doelstellingen van de EDPS-strategie. Hierdoor kunnen wij onze activiteiten zo nodig aanpassen om meer zoden aan de dijk te zetten met onze activiteiten en onze middelen doeltreffender in te zetten.

Het onderstaande KPI-scorebord bevat een korte beschrijving van elke KPI en de resultaten op 31 december 2021. Deze resultaten worden vergeleken met de oorspronkelijke doelstellingen of met de resultaten van het voorgaande jaar, die als indicator worden gebruikt. Deze reeks KPI's is eind 2020 gedeeltelijk herzien om de prestatie maatstaven af te stemmen op de ontwikkelingen van het takenpakket van de EDPS.

In 2021 hebben we – in sommige gevallen aanzienlijk – de doelstellingen bij acht van de negen KPI's gehaald of overtroffen; bij één KPI, namelijk KPI8 betreffende de bezettingsgraad van de personeelsformatie, werd de doelstelling niet gehaald.

Deze resultaten laten goed zien hoeveel voortgang we het hele jaar door hebben geboekt bij de uitvoering van onze strategische doelstellingen, ondanks de moeilijke omstandigheden waarmee de EDPS te maken had vanwege de COVID-19-pandemie.

KERNPRESTATIE-INDICATOREN		Resultaten per 31.12.2021	Doelstelling 2021
KPI 1 Interne indicator	Aantal (mede) door de EDPS georganiseerde initiatieven, met inbegrip van publicaties, voor de toezicht op technologie en voor het bevorderen van technologieën ter verbetering van de privacy en gegevensbescherming	16 initiatieven	10 initiatieven
KPI 2 Interne & externe indicator	Aantal activiteiten gericht op interdisciplinaire beleidsoplossingen (intern & extern)	8 activiteiten	8 activiteiten
KPI 3 Interne indicator	Aantal in het kader van internationale samenwerking behandelde zaken (GPA, Raad van Europa, OESO, GPEN, voorjaarsconferentie, internationale organisaties) waarvoor de EDPS een belangrijke schriftelijke bijdrage heeft geleverd	17 zaken	5 zaken
KPI 4 Externe indicator	Aantal dossiers waarvoor de EDPS in het kader van het EDPB als leidende rapporteur, rapporteur of lid van het redactieteam optrad	23 zaken	5 zaken
KPI 5 Externe indicator	Aantal adviezen uit hoofde van artikel 42 en gezamenlijke EDPS-EDPB-adviezen die zijn uitgebracht naar aanleiding van verzoeken van de Europese Commissie om legislatieve raadpleging	17	Vorig jaar als benchmark

KPI 6 Externe indicator	Aantal fysieke op afstand uitgevoerde audits/bezoeken	4 audits + 1 bezoek 43 EUI's betrokken	3 verschillende audits/ bezoeken 30 EUI's betrokken
KPI 7 Externe indicator	Aantal volgers op de socialemedia-accounts van de EDPS	Twitter: 25 826 LinkedIn: 49 575 YouTube: 2 438	Resultaten van het voorgaande jaar + 10%
KPI 8 Interne indicator	Bezettingsgraad van de personeelsformatie	88%	90%
KPI 9 Interne indicator	Uitvoering van de begroting	86,12%	80%

HOE NEEMT U CONTACT OP MET DE EU?

Kom langs

Er zijn honderden Europe Direct-informatiecentra in heel de Europese Unie. U vindt het adres van het dichtstbijzijnde informatiecentrum op: https://europa.eu/european-union/contact_nl

Bel of mail

Europe Direct is een dienst die uw vragen over de Europese Unie beantwoordt. U kunt met deze dienst contact opnemen door:

- te bellen naar het gratis nummer: 00 800 6 7 8 9 10 11 (bepaalde telecomaandieners kunnen wel kosten in rekening brengen),
- te bellen naar het gewone nummer: +32 22999696, of
- een e-mail te sturen naar: https://europa.eu/european-union/contact_nl

Waar vindt u informatie over de EU?

Online

Informatie over de Europese Unie in alle officiële talen van de EU is beschikbaar op de Europa-website: https://europa.eu/european-union/index_nl

EU-publicaties

U kunt gratis en betalende EU-publicaties downloaden en bestellen op: <https://publications.europa.eu/nl/publications>

Voor meerdere exemplaren van gratis publicaties kunt u contact opnemen met Europe Direct of uw lokale voorlichtingscentrum (zie https://europa.eu/european-union/contact_nl).

EU-wetgeving en aanverwante documenten

Voor juridische informatie van de EU, inclusief alle EU-wetgeving sinds 1952 in alle officiële talen, zie EUR-Lex op: <http://eur-lex.europa.eu>

Open data van de EU

Het opendataportaal van de EU (<http://data.europa.eu/euodp/nl>) biedt toegang tot datasets uit de EU. De gegevens kunnen gratis worden gedownload en gebruikt, zowel voor commerciële als voor niet-commerciële doeleinden.

Twitter:

@EU_EDPS

LinkedIn:

EDPS

YouTube:

European Data Protection Supervisor

Bureau voor publicaties
van de Europese Unie

